

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SEKTORIAUS DARBUOTOJŲ REGISTRO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1316 9, 34, 51, 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 53, 54 STRAIPSNIŲ
PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS TARNYBOS STATUTO 81 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ĮSTATYMO NR. I-599 27 IR 60 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS
ĮSTATYMO NR. IX-904 1, 5, 9 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ TURTO DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1338 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 72 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau – Projektai)
(TAP-19-2091)(TAIS.NR. 18-12477(3))**

2019-12-23 Nr.NV-3632

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į *Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projektą* (toliau – Projektas Nr.1) siūlomas teisinio reguliavimo priemonės, aiškinamajame rašte nurodytas Projektų parengimo priežastis ir tikslus, bei įsigaliojimo terminą (2023 m. sausio 1 d.), siekiant nurodytų tikslų bei sistemiškumo, tikslinga įvertinti tai, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra parengusi ir turi pateikti Vyriausybei svarstyti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) (TAIS Nr. 19-8750), kurio nuostatas siūloma taikyti įsteigtiems registrams nuo 2023 m. sausio 1 d. Pastebime, kad tokiu atveju kyla Projekto Nr.1 ir naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatų suderinamumo bei taikymo problema. Nesuderinti teisėkūros veiksmai sąlygoja teisės aktų neatitikimą teisėkūros efektyvumo bei sistemiškumo principams, pagal kuriuos teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, teisės normos turi derėti tarpusavyje, nesudaromos prielaidos teisės kolizijoms atsirasti. Siūlome papildomai įvertinti Projekto Nr.1 įsigaliojimo momentą bei sistemiškai įvertinti suderinamumą su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimų nuostatomis (pavyzdžiui, vartojamų sąvokų aspektą, registrų steigimo, reorganizavimo nuostatas ir pan.).

2. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome įvertinti galimybę Projekte Nr.1 apibrėžti „viešojo sektoriaus“ sąvoką, nes aiškiai neapibrėžus šios sąvokos, sudaromas neapibrėžtumas ne tik dėl subjektų, kurių atžvilgiu skirtas Projektu Nr. 1 siūlomas reguliavimas, bet ir dėl kriterijų, kuriais vadovaujantis subjektai priskiriami viešojo sektoriaus sričiai.

Atkreiptinas dėmesys ir į siūlomą Projekto Nr.1 pavadinimą bei siūlomą Viešojo sektoriaus darbuotojų registro (toliau – Registras) pavadinimą, kuriuose vartojama sąvoka „darbuotojas“, nors įstatymu nustatomas reguliavimas taikomas žymiai plačiau, tiek valstybės tarnautojų, valstybės politikų ir pareigūnų, teisėjų, profesinės karo tarnybos karių ir kt. atžvilgiu.

3. Projektų aiškinamojo rašto 4 punkte nurodoma galimybė ateityje Registro objektus plėsti, įtraukiant ir kitus viešojo sektoriaus darbuotojus. Siekiant reguliavimo apibrėžtumo bei teisėkūros

efektyvumo, būtų tikslinga Projekte Nr.1 nurodyti visus Registro objektus, numatant skirtingą atskirų objektų duomenų tvarkymo pradžios momentą.

4. Projekto Nr.1 4 straipsnio 2 dalyje siūlome išbraukti žodį „nutarimu“ kaip perteklinį, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 37 straipsnis nustato, jog Vyriausybė valstybės valdymo reikalus sprendžia posėdžiuose visų Vyriausybės narių balsų dauguma priimdama nutarimus.

5. Projekto Nr.1 5 straipsnio pavadinimas neatitinka straipsnio turinio, todėl siūlome pavadinimą papildyti ir suderinti su platesne reguliavimo apimtimi.

6. Atkreipiame dėmesį, kad pagal galiojančio Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 straipsnio 1 dalį, registro steigimas specialiuoju įstatymu suponuoja poreikį nustatyti specialų teisinį reglamentavimą arba priimti specialias teisės normas, susijusias su registro objekto registravimu, asmenų, teikiančių šiam registru duomenis informaciją, dokumentus ar (ir) jų kopijas, ar asmenų, gaunančių šio registro duomenis, informaciją, dokumentus ar jų kopijas, teisėmis ir pareigomis. Todėl atsižvelgiant į Projekto Nr.1 5 straipsnyje išvardytą Registro objektų teisinio statuso skirtumus, pastebime, kad kyla siūlomo reguliavimo pakankamumo klausimas. Manome, kad jei atsižvelgiant į Registro objektų teisinio statuso ypatumus, reikalingos tam tikros išimtys ar apribojimai dėl duomenų teikimo ar gavimo, jos turėtų būti aiškiai apibrėžiamos įstatymu.

7. Manome, kad Projekto Nr.1 5 straipsnyje teikiamą reguliavimą tikslinga papildomai įvertinti, atsižvelgiant į toliau dėstomas aplinkybes. Šiuo metu galiojančio Valstybės tarnybos įstatymas (toliau – VTĮ) 53 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad Valstybės tarnautojų registre registruojami ir duomenys apie „**valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų struktūras, laisvas ir užimtas valstybės tarnautojų pareigybes ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš valstybės, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, pareigybes**“, taip pat apie „**asmenis, atleistus iš valstybės tarnautojo ar statutinio valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą ar už pareigūno vardo pažeminimą bei asmenis, kurie įstatymų numatytais atvejais pripažinti padariusiais tarnybinį nusižengimą, už kurį yra pagrindas skirti tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų**“ (VTĮ 53 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 punktai).

Be to, Vidaus tarnybos statuto 81 straipsnio 2 dalyje taip pat nurodyta, kad Vidaus reikalų pareigūnų registro objektai yra vidaus reikalų ministro valdymo srities **statutinės įstaigos, jų struktūriniai padaliniai, pareigūnų pareigybės (išskyrus įslaptintas pareigybes), pareigūnai (išskyrus įslaptintus pareigūnus).**

Vidaus reikalų ministerija šiuo metu yra pateikusi Vyriausybei Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17, 33, 34, 48, 53 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 33¹ straipsniu įstatymo projektą (TAP-19-1927, TAIS Nr.19-13102), kuriame siūloma keisti VTĮ 53 straipsnį ir dar labiau praplėsti Valstybės tarnautojų registro objektų sąrašą, siūlant, kad būtų registruojami ir duomenys apie „**biudžetinių įstaigų struktūras, laisvas ir užimtas pareigybes ir darbuotojus tiek, kiek reikia biudžetinių įstaigų personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijoms centralizuotai atlikti Vyriausybės nustatyta tvarka**“ (siūloma preliminarai projekto įsigaliojimo data – 2020 m. gegužės 1 d.).

Projekte Nr.1 numatoma, kad naujas Registras bus steigiamas reorganizuojant Valstybės tarnautojų registrą ir Vidaus reikalų pareigūnų registrą (juos sujungiant). Projekto 5 straipsnio 1 dalyje nurodomi kiti Registro objektai, ir nėra reguliavimo dėl duomenų, nurodytų šiuo metu

galiojančio VTĮ 53 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 punktuose bei dalies objektų, nurodytų Vidaus tarnybos statuto 81 straipsnio 2 dalyje.

Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Projektu Nr.1 siūlomas reguliavimas neatitinka:

- VTĮ 34 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatomis, pagal kurias sprendimas dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, priima tarnybinio nusižengimo tyrimą pradėjęs asmuo, <...> ir šis sprendimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas Viešojo sektoriaus darbuotojų registrai (žr. kartu teikiamo *Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr.VIII-1316 9. 34, 51, 55 straipsnių pakeitimo ir 53, 54 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto* (toliau - Projektas Nr.2) 2 straipsnį);

- VTĮ 51 straipsnio 1 dalies 17 punkto nuostatomis, pagal kurias analogiška informacija yra gaunama iš Viešojo sektoriaus darbuotojų registro (žr. Projekto Nr.2 3 straipsnį);

- analogiškomis nuostatomis, nustatytoms Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 4 punkte bei 39 straipsnio 8 dalies 2 punkte;

- Diplomatinės tarnybos įstatymo 72 straipsnio 2 dalies nuostatos (žr. kartu teikiamo *Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr.VIII-1012 72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto* (toliau - Projektas Nr.7 1 straipsnį);

-aiškinamajame rašte nurodytiems Projektų tikslams.

Šiame kontekste pastebime ir tai, kad Juridinių asmenų registro nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr.1407, kurių objektu yra ir viešojo sektoriaus įstaigos, nenumato reikalavimo pateikti duomenis apie įstaigų struktūrą, pareigybes ar jų užimtumą.

Todėl siūlome įvertinti, ar tikrai nelieka poreikio registruoti duomenis apie atitinkamų įstaigų struktūras bei pareigybes (įskaitant ir laisvas pareigybes) ir kitų paminėtų šiuo metu veikiančių registrų objektų ir atitinkamu pagrindimu pildyti Projektų aiškinamąjį raštą arba vertinti galimybę pildyti Projektą Nr.1 sureglamentuojant ne tik atitinkamų asmens duomenų tvarkymą, bet ir kitų viešojo sektoriaus žmoniškųjų išteklių valdymui reikalingų duomenų tvarkymui reikalingų duomenų teikimą Registrui ir (ar) jų teikėjus.

8. Projekto Nr.1 5 straipsnio 2 dalyje nustatomi *pagrindiniai* asmens duomenys, pateikiant nebaigtinį jų sąrašą (pastebime, kad 5 straipsnio 2 dalies 22 punkto nuostata „kiti Registro nuostatuose nustatyti duomenys“ sietina tik su kitais, neišvardytais, asmens duomenimis), ir nenurodoma, kokie duomenys ir kur nustatyti būtų laikomi nepagrindiniais ar papildomais. Siūlome tikslinti nurodytą nuostatą šiuo aspektu. Be to, siūlome peržiūrėti ir kitas šioje dalyje išvardytų asmens duomenų formuluotes, kurias netiksliai apibrėžus, sudaromas teisinis neaiškumas, pavyzdžiui, iš 2 dalies 14 punkto formuluočs nėra aišku, kokia atsakomybė šiuo atveju turima mintyje, koks tikrasis šios nuostatos turinys; šios dalies 15 punkte turėtų būti nurodomi ir duomenys dėl darbo sutarties pasibaigimo, kaip tai yra nustatoma Lietuvos Respublikos darbo kodekse, darbuotojų darbo santykių pasibaigimo atveju. Proporcingumo aspektu turėtų būti vertinamas ir duomenų apie sveikatą tvarkymas. Pastebime, kad sveikatos duomenys pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą yra specialių kategorijų asmens duomenys, kuriems taikytina aukštesnio lygio apsauga, todėl turėtų būti įvertintas šių duomenų tvarkymo poreikis bei teisėtumas ne tik tais atvejais, kai sveikatos reikalavimai keliami specialių veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, bet visų 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų, kurie visgi yra asmenys, atžvilgiu. Manome, kad Projekte Nr.1 tikslinga numatyti išimtis dėl specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymo.

9. Projektu Nr.1 1 straipsnyje nurodyta Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo reguliavimo sritis „asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikatų ir kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatų *sudarymą ir išdavimą*“ suponuoją, kad Projekto Nr.1 9 straipsnyje bus nustatytas reguliavimas dėl asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikatų ir kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatų sudarymo ir išdavimo, tačiau Projekto Nr.1 9 straipsnyje tokio reguliavimo nenustatoma, apsiribojant subjekto, kuriam deleguojama ši funkcija, nustatymu. Todėl siūlome suderinti minėtas nuostatas tarpusavyje arba pildyti Projektą Nr.1 trūkstamu reguliavimu.

10. Siūlome tikslinti Projekto Nr.1 10 straipsnio 2 dalį, tikslinant nuostatą „kitos atsakingos institucijos“, formuluojant, kokie viešojo sektoriaus subjektai turės priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Priešingu atveju, siūlome išbraukti perteklinį žodį „atsakingos“, papildyti formuluotę pavedimu Vidaus reikalų ministrui. Ši pastaba atitinkamai taikytina ir kitiems su Projektu Nr.1 teikiama įstatymų projektams, pavyzdžiui, Projektui Nr.2, Projektui Nr.3, Projektui Nr.6.

11. *Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 81 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto* (toliau – Projektas Nr.3) 1 straipsnyje keičiamo Vidaus tarnybos statuto 81 straipsnio 2 dalį siūlytume formuluoti nustatant, kad Registro duomenys naudojami statutinių įstaigų personalo valdymui.

12. Dėl teikiamo *Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo Nr. I-599 27 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto* (toliau – Projektas Nr.4), pastebime, kad šiuo metu galiojančiame Prokuratūros įstatyme nevartojama formuluotė „asmens kompetencijų vertinimas“ (žr. pvz., Prokuratūros įstatymo 10 str. 4 d., 16¹ str. 2 d., 26 str. 7 d., 33 str. ir kt.), bei pagal Prokuratūros įstatymo 40 straipsnio nuostatas prokurorams skiriamos ne drausminės, o tarnybinės nuobaudos, todėl Projekto Nr.4 1 straipsniu keičiamo 27 straipsnio 2 dalis tikslintina derinant su minėtomis Prokuratūros įstatymo nuostatomis.

13. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo NR. VIII-371 pakeitimo įstatymas įsigalioja 2020 m. sausio 1 d., *Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 1, 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo* (toliau – Projektas Nr.5) nuostatos, susijusios su Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pavadinimo patikslinimu turi įsigaliooti anksčiau negu 2023 m. sausio 1 d., todėl atitinkamai tikslintinas Projekto Nr.5 5 straipsnis. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad atitinkamos pataisos dėl minėto įstatymo pavadinimo tikslinimo turėtų būti inkorporuotos ir į Projektu Nr.4 bei Projektu Nr.7 keičiamus įstatymus.

14. Atsižvelgiant į *Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą* (toliau – Projektas Nr.6) siūlomus pakeitimus, Projekto Nr.6 2 straipsnio 2 dalyje turi būti nurodyta ne tik Vyriausybė, bet ir jos įgaliota institucija. Be to, Projektų aiškinamojo rašto 11 punktą turi būti pildomas Vyriausybės nutarimu dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant šį pakeitimą. Pastebėtina ir tai, kad Projekto Nr.6 1 straipsnyje siūlomai nuostatai įgyvendinti įgaliojimai negalėtų būti suteikiami keičiant Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimą Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Daiva Gubistienė

